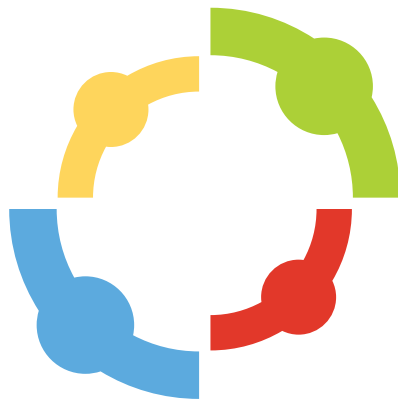

Začít spolu
není alternativa,
ale značka kvality.

na ZŠ Svitavy, Felberova 2

Začít spolu

Začít spolu je vzdělávací program pro výchovu a vzdělávání dětí v mladším školním věku, který je realizován ve 32 zemích světa. Od roku 1994 funguje také v České republice. V současné době představuje otevřený systém, v němž u nás pracuje více než 80 základních škol.

Začít spolu je program hlavního vzdělávacího proudu, který je plně v souladu s požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro ZŠ. Jeho metodika je doporučována jako inspirativní podklad pro tvorbu školních a třídních vzdělávacích programů.

Proč začít spolu?

Jako dítě chápu, k čemu je mi to, co se zrovna učím. Dovedu si vybrat a vysvětlit, na čem pracuji a proč. Poradím si, když nastanou problémy. Umím naslouchat a pomáhat, když někdo potřebuje, a vím, že ostatní udělají totéž, když budu pomoc potřebovat já.

Jako rodič vím, co se děje ve třídě, a mohu se do dění v ní aktivně zapojit. Spoluvytvářím tak komunitu, které mohu být prospěšný a která může být užitečná mně. Partnerský vztah se školou mi dává prostor pro to, abych mohl svému dítěti důvěřovat. Víím, že mé dítě i já jsme v bezpečí dobrých vztahů.

Jako pedagog mám daleko více svobody, mohu využít svou kreativitu, intuici a osobnost. To vše v rámci propracovaného systému, o který se mohu kdykoli opřít. Díky důrazu na spolupráci a vzájemné učení mohu snáze zapojit všechny děti. Je pro mě důležité mít podporu svých kolegů metodiků a moci ji využívat.

TRADIČNÍ PŘÍSTUP

- orientace na učivo
- převládá aktivita učitele
- vrstvení izolovaných poznatků
- chyba znamená selhání
- výuka je převážně frontální, od dětí se očekává přizpůsobení

PŘÍSTUP ZAČÍT SPOLU

- orientace na dítě
- převládá aktivita dítěte
- učení v souvislostech a propojení s reálným životem
- chyba je prostředek k učení
- výuka je individualizovaná, vychází z potřeb a možností každého dítěte

Začít spolu

Základní principy Začít spolu

Cílem vzdělávání je pro nás smysluplné učení a vedení dětí k samostatnému myšlení. Učíme děti řídit vlastní učení a přebírat zodpovědnost za vlastní práci. Proces učení je pro nás stejně důležitý jako výsledek, proto každému dítěti poskytujeme podnětné prostředí a rozmanité zdroje učení.

Orientujeme se na dítě – dětem nabízíme vzdělávání odpovídající jejich potřebám, schopnostem a zájmům. Podporujeme jejich individuální rozvoj i vzájemnou spolupráci. Důležitá je pozitivní atmosféra a radost z učení.

Nabízíme společné vzdělávání pro všechny děti bez ohledu na sociální či etnický původ a úroveň jejich schopností. Zohledňujeme potřeby nadprůměrně nadaných dětí, ale i dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, vývojovými poruchami apod. Jsme v pravém slova smyslu inkluzivní.

Největší váhu v hodnocení dítěte přikládáme jeho sebehodnocení. Děti vedeme k respektu k ostatním a také k umění oceňovat práci druhých.

Rodiče jsou vítanými partnery školy, kteří se aktivně podílejí na jejím chodu.

CÍLE PROGRAMU ZAČÍT SPOLU:

- Dítě jako tvůrce svého vzdělání
- Rodič jako vítaný partner školy
- Učitel jako průvodce dítěte na jeho vzdělávací cestě

Jak to u nás chodí

CENTRA AKTIVIT – Třída je uspořádána do center aktivit, která nabízejí ve stejný čas více činností tak, aby rozvíjely dovednosti a kompetence dětí a podporovaly jejich spolupráci a vzájemné učení.

SVOBODA A ZODPOVĚDNOST – Výuka je konstruktivisticky zaměřená. Děti jsou spoluzodpovědné za své vzdělávání a mají možnost podílet se na jeho plánování, což posiluje jejich sebehodnotu a sebevědomí.

PODPORA JEDINEČNOSTI – Vyučující je spíše v roli průvodce. Nabízí dětem různé typy činností a míru podpory dle jejich individuálních potřeb.

SEBEHODNOCENÍ A SEBEŘÍZENÍ – Největší váhu v hodnocení dětí má jejich sebehodnocení. Děti se učí plánovat, řídit svoji práci a přebírat za ni zodpovědnost.

ZPĚTNÁ VAZBA – Cílem vyučujícího je maximální podpora každého dítěte v jeho učení, proto při hodnocení nesrovnává žáky mezi sebou.

CESTA JE CÍL – Proces učení je pro nás stejně důležitý jako výsledek. Chybu vnímáme jako neoddělitelnou součást učení a využíváme ji jako příležitost k dalšímu rozvoji.

ZAPOJENÍ RODINY – Škola nabízí rodině rozmanité formy spolupráce, které nejlépe vyhovují jejím potřebám, možnostem, životnímu stylu a zázemí.

RADOST Z UČENÍ – Důležitá je pro nás pozitivní atmosféra, pocit bezpečí a radost z učení.

VSTŘÍCNOST A RESPEKT – Vyučující, děti i rodiče spolu komunikují vstřícně a s respektem.

JEDNOU Z HLAVNÍCH FOREM PRÁCE V PROGRAMU ZAČÍT SPOLU JE INTEGROVANÁ TEMATICKÁ VÝUKA V CENTRECH AKTIVIT.

Centra aktivit (CA) tvoří specifické prostředí třídy Začít spolu, bohaté na podněty a činnosti. Dítě zde má vhodnější podmínky k učení a k rozvoji svých kompetencí než během výuky, která se odehrává v lavicích s učebnicí nebo v klasické třídě školy. Toto prostředí působí mnohem útulněji, poskytuje "lidský rozměr", soukromí, bezpečí a současně podporuje skupinové a kooperativní formy výuky.

Podnětné prostředí ve třídě je jednou z důležitých podmínek k realizaci myšlenek a požadavků formulovaných v Rámcovém vzdělávacím programu. Pomáhá také propojit učení se skutečným životem díky pomůckám a materiálům, které jsou opravdové a dětem důvěrně známé, takže se tu děti učí v kontextu reálného světa.

Centra aktivit jsou ohraničené učební prostory, různě tematicky zaměřené a vybavené tak, aby stimulovaly děti k aktivitě, hře a práci. Děti se tu učí na základě vlastní zkušenosti, od sebe navzájem, nápodobou a pozorováním. Tím, že děti pracují v malých skupinkách, mohou spolu přirozeně komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se, rozvíjet své vyjadřovací schopnosti, chápat a akceptovat rozdíly mezi lidmi. Jsou tak vedeny k samostatnosti i spolupráci. Mají možnost si svoji práci zorganizovat, rozdělit si role v týmu a naplánovat postup.

Na základní škole jsou nejčastější tato CA: Matematika, Pokusy a objevy, Jazykové hry, Čtení, Psaní, Ateliér.

Práce v CA umožňuje také **individualizaci výuky**. Učitel zadá úkol, ale je na dítěti, jaký přístup k jeho řešení zvolí. Žáci tak mohou snáze uplatnit svůj styl učení a schopnosti. Možnost volby zvyšuje motivaci i odpovědnost za vyřešení úkolu, protože "co jsem si sám vybral/a, dělám raději, než to, co musím".

CA jsou označená a jasně vymezená, aby v nich děti měly soukromí a aby bylo zřetelné, ve kterém centru právě pracují. Každé CA je vybaveno dostatečným množstvím pomůcek, které jsou dětem dostupné. Po ukončení činností v CA se děti sejdou zpátky v kruhu k hodnocení své práce. V této fázi hodnotíme vlastní učební strategie, úspěšnost, co nás bavilo, co nám šlo, a co naopak bylo obtížné. Děti se učí reflektovat nejen výsledky, ale také samotný postup, který při řešení úkolů uplatnily.

Začít spolu: *Když chceme, aby učení dávalo smysl*

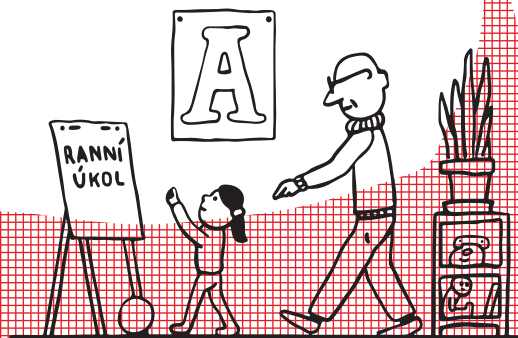
Začít spolu

DEN VE TŘÍDĚ ZAČÍT SPOLU

RANNÍ ÚKOL / ZPRÁVA

Zš

Na žáky a žákyně čeká ranní dopis nebo zpráva, která děti informuje o tom, co je daný den čeká, někdy je motivuje k dalším činnostem, jindy jim poskytuje náměty k přemýšlení či slouží k procvičení probíraného učiva.

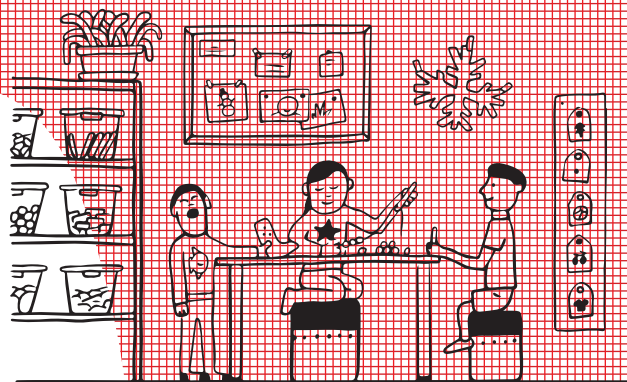
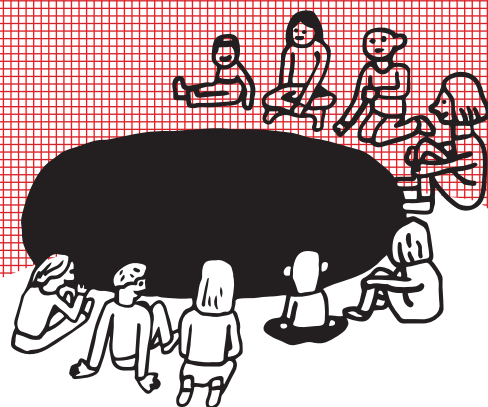
TRIVIUM

Zš

Po ranním kruhu obvykle následuje společná práce. Jedná se o učební aktivity, v nichž celá třída pracuje na společném zadání. Děti pracují samostatně nebo kooperativně ve dvojicích či malých skupinkách. Nejčastěji se v této části dne probírá učivo z českého jazyka a matematiky.

RANNÍ KRUH

Ranní kruh umožňuje udržování třídních rituálů, jako např. vzájemné pozdravení, seznámení s programem na daný den, sdílení zážitků, oslavy či hraní her. Ranní kruh poskytuje prostor pro podporu tematicky zaměřené výuky. Učitel/ka může snadno zjistit, co všechno už děti o daném tématu vědí a co by se ještě chtěly dozvědět. Děti samy mohou navrhnout témata, která je zajímají a společně s vyučující/m plánovat činnosti do center aktivit. Žáci a žákyně se zde učí naslouchat jeden druhému, dodržovat společně domluvená pravidla a vyjadřovat své pocity a názory.

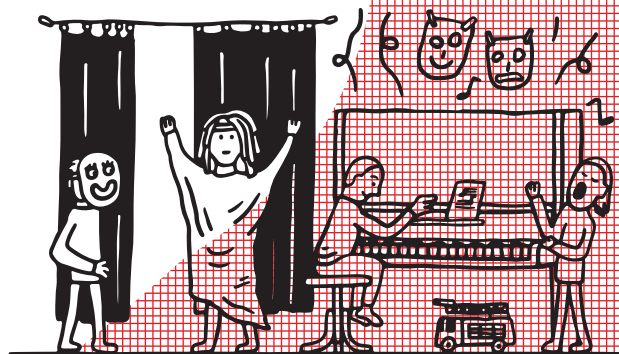
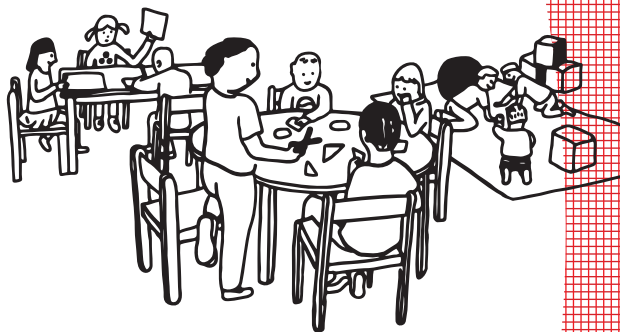
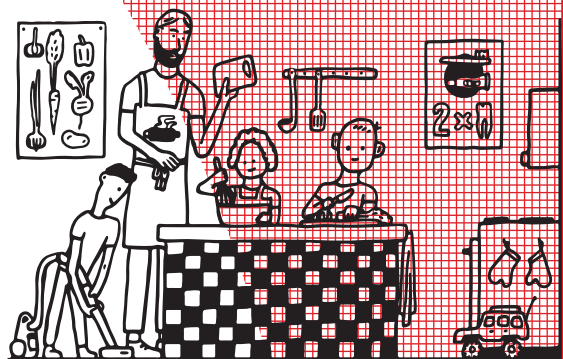
PRÁCE V CENTRECH

Jednou ze základních forem práce v programu Začít spolu je integrovaná tematická výuka v tzv. centrech aktivit. Činnosti se v centrech vztahují k tématu, na kterém děti v daném období pracují. Jsou připravené tak, aby děti vedly ke spolupráci a vzájemnému učení, nabízely možnost volit úkoly různé náročnosti, respektovaly individuální styly učení a potřeby dětí.

V jednu chvíli ve třídě pracují děti na různých činnostech v různých centrech. Centrum aktivity si děti vybírají podle své volby a předem daných pravidel. Aktivní metody učení vyučujícím umožňují pozorovat děti při práci, průběžně jim poskytovat zpětnou vazbu, pomáhat tam, kde děti narazí na problém. Výstupy z center děti shromažďují v portfoliích, což jim umožňuje zpětně hodnotit své učení a prezentovat výstupy při pravidelném setkávání dítě – rodič – učitel/ka.

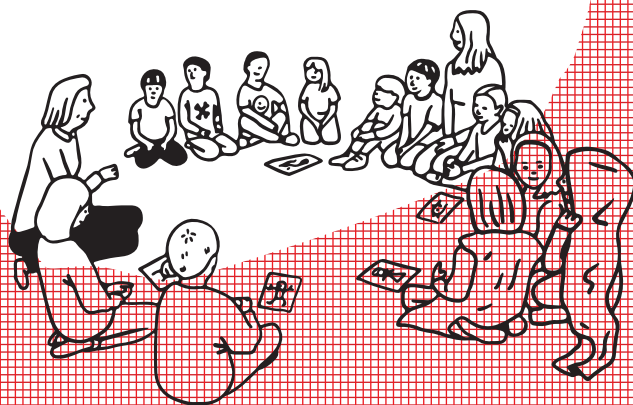
Zš

Nejčastější centra aktivit ve třídě Začít spolu: matematika, pokusy a objevy, jazykové hry, čtení, psaní, ateliér.

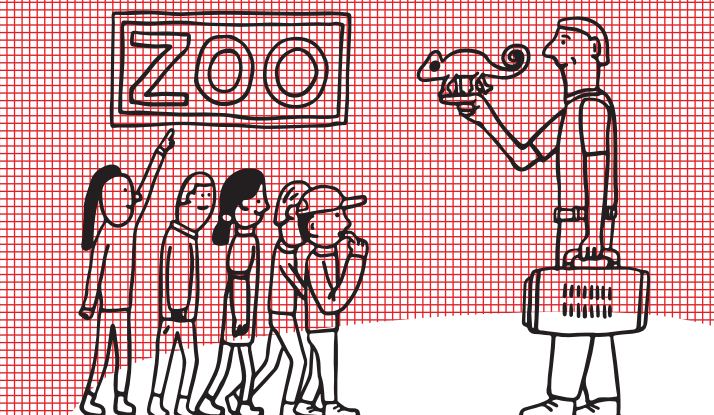
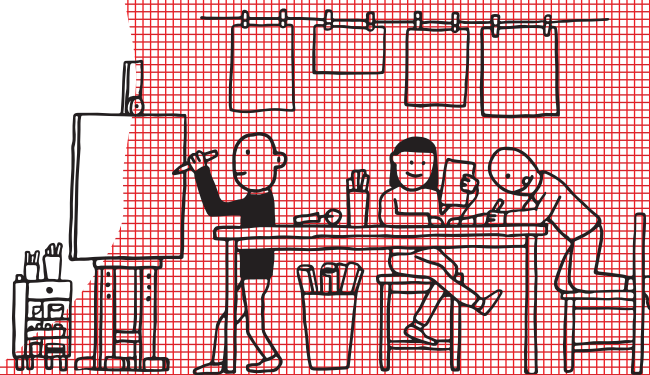
HODNOTÍCÍ KRUH

Na závěr dne se všichni opět sejdou v hodnotícím kruhu. Děti představují výsledky své práce, hodnotí, co a jak se jim dařilo, nedařilo a proč, vyměňují si zkušenosti, dávají doporučení dalším skupinám, které budou v centru aktivit pracovat, učí se ohodnotit svoji práci a také, jak oceňovat výsledky druhých.

PRÁCE S PRAVIDLY

Pravidla pro práci i společné soužití vytvářejí děti samy většinou na začátku školního roku, v případě potřeby jsou také dětmi upravována. Dohodnutá pravidla vedou k samostatnosti a zodpovědnosti každého z dětí.

PROPOJENÍ ŠKOLY S OKOLNÍM SVĚTEM

Samozřejmostí je propojení vzdělávacího tématu s reálným životem mimo školu. Děti ve spolupráci s učitelem plánují a realizují exkurze, výpravy, besedy, pobyty v přírodě, návštěvy zajímavých lokalit a institucí.

Základní škola Svitavy, Felberova 2
Felberova 669/2
568 02 Svitavy-Lány
www.zsfelberova.svitavy.cz